

Briselē, 2021. gada 1. jūlijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2021/0171 (COD)

10382/21
ADD 3

CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 1. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2021) 171 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentiem Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI par patēriņa kredītiem

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2021) 171 *final*.

Pielikumā: SWD(2021) 171 *final*

Briselē, 30.6.2021.
SWD(2021) 171 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentiem

mmnblpPriekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI
par patēriņa kredītiem

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Kopsavilkuma lapa
Patēriņa kredītu direktīvas (2008/48/EK) pārskatīšanas ietekmes novērtējums
A. Rīcības nepieciešamība
Kāda ir problēmas būtība un kāpēc problēma ir nozīmīga ES mērogā?
Ņemot vērā kopš direktīvas pieņemšanas notikušās tirgus, tehnoloģiju un attieksmes pārmaiņas, patērētājiem, kas ņem aizdevumus, tiek nodarīts kaitējums, no kā varētu izvairīties. Tiek lēsts, ka līdz 46 miljoniem cilvēku saskaras ar dažādām problēmām, kas saistītas ar direktīvas galvenajiem noteikumiem. Turklāt uzņēmumi saskaras ar slogu un izmaksām, ko rada neskaidri pienākumi un kas mazina konkurētspēju ES patēriņa kredītu iekšējā tirgū, kā apstiprināts 2020. gadā publicētajā direktīvas novērtējumā (SWD(2020) 254 final), radot grūtības patērētājiem piekļūt pārrobežu kredītiem un uzņēmumiem sniegt pārrobežu kredītus. Problēmas saasina jaunu riskantu produktu un jaunu (skaidri) neregulētu dalībnieku parādīšanās. Apvienojumā ar patērētāju ierobežoto informētību šīs situācijas rezultātā tiek īstenota prakse, kurā tiek izmantota patērētāju situācija un uzvedības modeļi, bez rūpīga patērētāju kredītspējas novērtējuma tiek piešķirti kredīti, individuālo apstākļu vai sistēmisku ekonomikas traucējumu dēļ patērētāji viegli uzņemas pārmērīgas parādsaistības. Ja netiktu veikti nekādi pasākumi, pienācīga uzmanība netiktu veltīta galvenajiem virzītājspēkiem, t. i., tādiem kā digitalizācija, izmaiņas patērētāju attieksmē, konkrētu direktīvas noteikumu skaidrības trūkums, nepietiekami taisnīguma apsvērumi un nepietiekama saskaņošana starp dalībvalstīm, kā rezultātā konkurence ir nepilnīga. Tādējādi, ņemot vērā tirgus tendences, ko virza digitalizācijas progress, konstatētās problēmas joprojām un, iespējams, pat arvien vairāk ietekmētu ieinteresētās personas.
Kas būtu jāpanāk?
Direktīvas pārskatīšanas vispārējie mērķi ir samazināt kaitējumu patērētājiem un riskus, kas saistīti ar aizdevumu ņemšanu mainīgā tirgū, un veicināt patēriņa kredītu pārrobežu izsniegšanu un iekšējā tirgus konkurētspēju. Tas atbilst direktīvas sākotnējiem mērķiem.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
Ņemot vērā pārmaiņas kopš direktīvas pieņemšanas, jo īpaši dalībvalstu atšķirīgās pieejas, pašreizējā tiesiskā regulējuma uzlabošanu var panākt tikai ar rīcību ES līmenī. ES rīcība nodrošinātu pastāvīgi augstu patērētāju aizsardzības līmeni un skaidrāku un saskaņotāku tiesisko regulējumu uzņēmumiem, samazinot šķēršļus kredītu piedāvāšanai citās dalībvalstīs (tieši izsniedzot pārrobežu kredītus vai izveidojot meitasuzņēmumus). Paredzams, ka, pateicoties digitalizācijai un jaunu digitālo dalībnieku iespējamai ienākšanai kredītu tirgū, palielināsies kredītu pārrobežu izsniegšana, tāpēc ES politikas mērķu sasniegšanai vairāk būs vajadzīgi kopīgi un efektīvāki ES noteikumi, kas atbilst digitālajam laikmetam.
B. Risinājumi
Ar kādiem risinājuma variantiem var sasniegt izvirzītos mērķus? Vai ir kāds vēlāmākais risinājums? Iemesli (ja nav)
Novērtētie risinājumi mērķu sasniegšanai ir šādi: nemainīgas politikas scenārijs (0. risinājums – pamatscenārijs), neregulatīva iejaukšanās (1. risinājums); mērķorientēti direktīvas grozījumi, kas vērsti tikai uz spēkā esošo noteikumu skaidrības un efektivitātes palielināšanu (2. risinājums); un plaši direktīvas grozījumi, kas vajadzīgi, lai iekļautu jaunus noteikumus saskaņā ar spēkā esošo ES <i>acquis</i>

(3.a risinājums) vai iekļautu jaunus noteikumus, kas pārsniedz spēkā esošo ES <i>acquis</i> (3.b risinājums). Pamatojoties uz veikto novērtējumu, vēlamais risinājums būtu 3.a risinājums, ko papildinātu konkrēti izmaksu ziņā lietderīgi pasākumi no citiem risinājumiem.
Kāds ir dažādu ieinteresēto personu viedoklis? Atbalsts konkrētiem risinājumiem
Patērētāju organizācijas atbalsta plašu direktīvas pārskatīšanu (3.a un 3.b risinājums). Valstu iestādes kopumā atbalsta tiesību akta grozījumus (2., 3.a un 3.b risinājums); vairākas dalībvalstis atbalsta plašas tiesību aktu izmaiņas, lai risinātu visas konstatētās problēmas (3.a vai 3.b risinājums). Lielākā daļa nozares dalībnieku dod priekšroku neregulatīvai intervencei (1. risinājums) vai mērķorientētām izmaiņām direktīvā (2. risinājums), lai to pielāgotu digitalizācijas attīstībai.
C. Vēlamā risinājuma ietekme
Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājuma variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie risinājuma varianti)?
Vēlamais risinājums būtu ļoti efektīvs , lai sasniegtu iniciatīvas mērķus, nodrošinātu augstu saskaņotības līmeni ar ES tiesību aktiem un būtu efektīvs attiecībā uz novērtēto ekonomisko un sociālo ietekmi. Paredzams, ka tas pozitīvi ietekmēs patērētāju aizsardzību un samazinās kaitējumu, kā arī palielinās uzticēšanos un iekļaušanu. Vēlamais risinājums, visticamāk, stiprinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus dalībvalstīs un starp tām, pateicoties spēkā esošā tiesiskā regulējuma sadrumstalotības mazināšanai. Saskaņā ar vēlamo risinājumu kvantitatīvie pasākumi 2021.–2030. gada periodā samazinātu kaitējumu patērētājiem aptuveni par 2 miljardiem EUR, kā arī nodrošinātu ieguvumus, ko sniedz pasākumi saistībā ar konsultācijām parādu jautājumos un GPL/procentu likmju maksimālajām robežvērtībām, kas tiek uzskatīti par ļoti izdevīgiem patērētājiem un sabiedrībai. Tie ietvertu arī sloga samazināšanu uzņēmumiem, jo tiktu uzlabota juridiskā skaidrība, vienkāršotas informācijas prasības reklāmai radio kanālos (14 miljoni EUR) un pielāgota informācijas prasība digitālai izmantošanai.
Cik izmaksās vēlamākais risinājuma variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie risinājuma varianti)?
Kredīta devēji segtu lielāko daļu jaunās direktīvas īstenošanas izmaksu, un daži pasākumi (piemēram, maksimālās robežvērtības) izmaksātu dārgāk tiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri patlaban piedāvā produktus, uz kuriem direktīva neattiecas. Kvantitatīvo pasākumu izmaksas bankām tiek lēstas no 1,4 līdz 1,5 miljardiem EUR. Lai gan nav iespējams precīzi noteikt apmēru, paredzams, ka izmaksas tiks novirzītas uz patērētājiem.
Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju?
Konkrēta ietekme uz MVU nav atzīta par būtisku, tāpēc tā nav novērtēta atsevišķi. Ierosinātajiem pasākumiem būtu lielāka ietekme uz kredītu devējiem, kas piedāvā pašlaik neregulētus produktus. Daži no tiem var pat pazust no tirgus, nepielāgojot savus pašreizējos uzņēmējdarbības modeļus, kas bieži vien rada būtiskus riskus patērētājiem un kas saskaņā ar jaunajiem noteikumiem vairs nebūtu rentabli.
Vai paredzama būtiska ietekme uz valstu budžetu un pārvaldes iestādēm?
Paredzams, ka ierosinātie tiesību akta grozījumi radīs mērenas izmaksas ES un valstu iestādēm (aptuveni 3 miljonus EUR). Tomēr izmaksas lielākoties būtu vienreizējas, savukārt ieguvumi laika gaitā tiktu saglabāti. Turklāt lielākai juridiskajai skaidrībai būtu jāatvieglo izpilde, galu galā radot pozitīvu ietekmi. Konsultāciju

pakalpojumu sniegšanai parādu jautājumos visās dalībvalstīs būtu vajadzīgas summas, kas pārsniedz 20 miljonus EUR gadā. Tomēr tiek lēsts, ka katrs euro, kas iztērēts par konsultācijām parādu jautājumos, nodrošinās līdzvērtīgu ieguvumu 1,4–5,3 EUR apmērā, galvenokārt ņemot vērā sociālās izmaksas, ko rada novērstas pārmērīgas parādsaistības.

Vai paredzama cita būtiska ietekme?

Paredzams, ka iniciatīvai būs nenozīmīga ietekme uz vidi (piemēram, vides risku vai klimata pārmaiņām), tāpēc tā netika novērtēta. Nav paredzams, ka iniciatīvai būs cita būtiska ietekme.

Proporcionalitāte

Saskaņā ar proporcionalitātes principu **ierosinātie pasākumi nepārsniegs to, kas ir vajadzīgs** šo mērķu sasniegšanai. Vēlamais risinājums radītu lielas izmaksas pakalpojumu sniedzējiem, bet tā būtu arī vērienīga un nākotnes prasībām atbilstoša pieeja, kas sniegtu vēl lielāku labumu patērētājiem un sabiedrībai.

D. Turpmākā rīcība

Kad politika tiks pārskatīta?

Komisija uzraudzīs pārskatītās direktīvas īstenošanu, ja tā tiks pieņemta, pēc tās stāšanās spēkā. Priekšlikuma projektā tiks iekļauta apņemšanās novērtēt jaunā tiesību akta ietekmi. Komisija galvenokārt būs atbildīga par direktīvas ietekmes uzraudzību, pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu un kredīta devēju sniegtajiem datiem, kuru pamatā pēc iespējas būs esošie datu avoti, lai izvairītos no papildu sloga dažādām ieinteresētajām personām.